

SLAGFJÄDERN

Hemligheter

Sensorer i Hemvärnet

Kina och USA

Årgång 103
2-2021

SLAGFJÄDERN

nr 2 – 2021, Årgång 103

Slagfjädern är medlemstidning för Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland. Den utkommer i 3 100 ex fyra gånger om året.

Besöks- och Postadress

Försvarsutbildarna
Stockholm och Södermanland
Karlavägen 65
114 49 Stockholm

stockholm@forsvarsutbildarna.se

www.forsvarsutbildarna.se/stockholm-
sodermanland/

Facebook: Försvarsutbildarna
Stockholm och Södermanland

Ansvarig utgivare och redaktör

Tommy Jeppsson
jeppsson.tommy@hotmail.com

Redaktion

Johan René, Tommy Jeppsson,
Irma Palm och Olle Schylander

Adressändring

stockholm@forsvarsutbildarna.se

Annonser

Helsida färg 4.800,-, format 178 x 252 mm,
baksida 175 x 244 mm.
Halvsida färg: 3.000,-, format 178 x 124 mm.
Annonsoriginal kan levereras i 4-färg som
högupplöst pdf-fil. Redaktionen kan även
tillverka original på annonsörens uppdrag.

Texter och foton

Material mailas till följande adress:
stockholm@forsvarsutbildarna.se. Texter bör
helst levereras digitalt i Word-format. Foton
bör helst levereras som högupplösta jpg- eller
tiff-filer. Redaktionen förbehåller sig rätten att
justera i texten samt beskära bilder.

Grafisk design

ClearDesign.se

Tryck

Tryckerigruppen AB

Sista manusdag

Manusstopp för nästa nummer av
Slagfjädern är den 16 augusti 2021.

Omslag

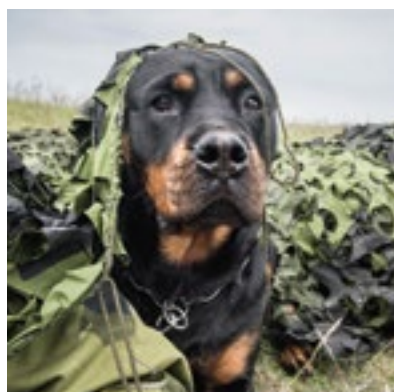
Väl utbildade och motiverade soldater är
grunden för en effektiv försvarsmakt.

Foto: Antonia Sehlstedt / Försvarsmakten

För åsikter framförda i redaktionellt material
svarar respektive författare. Slagfjädern får
citeras om källan anges. Foton får endast
användas efter överenskommelse med
fotografen.

I detta nummer

Ledare	3
Vill du veta en hemlighet?	4
Viggen – i försvarets tjänst under 34 år	6
Sensorer i Hemvärnet	10
To Syria with love	14
Konkurrens mellan Kina och USA sprider sig	18
Förbundsstämma Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland	21
Vad händer på Gotland?	22
Förbundsinformation	23

Nu kan tidningen även läsas digitalt i bläddringsbart format där du även kan ladda ner den som en PDF (↴). I den bläddringsbara versionen har varje sida en unik webbadress, vilket gör att du enkelt kan maila eller dela en specifik artikel. Du hittar tidningen på vår hemsida.

Framåt eller bakåt?

Johan René

FOTO: THOMAS ECKERED

Nu stundar ljusare tider, vår, vaccin och vanlighet!
Efter ett år av påtvingad passivitet kan vi se ljus i tunneln. Vi, som av våra personnummer förpassats till att vara omhuldade riskgrupper, har börjat ana en annalkande normalitet utan munskydd och karantän. Kanske en utlandsresa eller åtminstone en kurs hos Försvarsutbildarna?

Det är dags att fundera på vilka vi är. Försvarsutbildarna? Vilket försvar? Vad utbildar vi i, vilken är vår kompetens och vad kan / ska vi erbjuda våra medlemmar, men också samhället och landet? Att vi stödjer samhället under pandemin är en självklarhet. Initiativ, frivillighet och offervilja är egenskaper hos varje frivilligmedlem. Men inte i hela samhället. Egoism, isolering, men också en känsla av otillräcklighet, kan vara hinder för engagemang. Vår uppgift måste vara att obyråkratiskt hitta, understödja och organisera de som vill och kan.

Vilket försvar? För många av oss är det nästan en självklarhet att det är det militära försvaret. Landstormsförbundet, vår föregångare och urfader, hade ensidigt denna inriktning. På

gott, därför att syfte och ändamål från början var att utbilda befälet i landstormen till en godtagbar nivå i krig- och befälsföring. Från en mycket låg nivå ska erkännas.

Efter landstormens avskaffande fanns ändå militära utbildningsbehov kvar att tillfredsställa. Centralförbundet för befälsbildning hade ingen brist på uppgifter och en aldrig sinande källa av nya elever, instruktörer, funktionärer och idéer. Sedan bröt den eviga världsfreden ut. Fienden definierades bort, totalförsvaret avskaffades och vår rörelse tvangs fundera på framtiden.

När rovdjuret tittade ut ur sitt håll 2008 och 2014 var mycket sig likt på stridsfältet och inom psyk- och informationskrigföring. De tekniska möjligheterna har dock genomgått en snabb utveckling och ändrat tids- och förstörelsefaktor avsevärt. Men sett ur perspektivet intentioner och kombination av medel lever Sun-Tzis krigskonst och traditioner och därmed ryskt militärt tänkande obrutet vidare. Den bästa segern är den som vinnes utan strid – kan Krim vara ett bättre exempel? Detta är hybridkrigföring, bara nytt för de som inte ville se och höra.

Hybridkrigföring och gråzon beskriver ett krig med hela samhället som mål och stridsfält. Behoven av information, rekrytering och utbildning har aldrig varit större än nu. De framtida behoven är ännu större, inom hela totalförsvaret. Paradigmskiftet efter 25 års av fredstänkande är tydligt. Vår rörelse måste inrikta sig på totalförsvaret. Försvarsmakten är en väsentlig del av detta, men den civila delen är en förutsättning för militära operationer, robusthet och överlevnad. Det ena förtar inte och konkurrerar inte ut det andra. Båda behövs – i kombination.

Personlig färdighet på vapen och förmåga att uppträda i ett modernt krig är väsentliga förmågor, där vi ska återta kompetens. Men både läns- och riksförbundet ska också kunna ge utbildningar för den civila delen av vårt försvar, särskilt i gränslandet mellan civilt och militärt. Föreningarna ska kraftsamla till sina intressen. Våra olika och unika kompetenser behöver tas till vara och utvecklas – och överföras till de som behöver dem. Låt oss göra det!

TEXT: JOHAN RENÉ

FOTO: JIMMY CROONA / FÖRSVARSMAKTEN

Vill du veta en hemlighet?

Vill du veta en hemlighet? Orden kan få de flesta att spetsa öronen och luta sig framåt. Hemligheter är ofta spännande, att få veta något som andra inte vet. Men de kan också vara farliga. Under det senaste året har flera individer åtalats för "Grov obehörig befattnings med hemlig uppgift" efter ett omfattande arbete med att systematiskt lokalisera, fotografera, dokumentera och publicera uppgifter om hemliga försvarsanläggningar på ett stängt nätforum. Det är inte första gången någon försöker kartlägga militära anläggningar. Vad som utmärker dessa fall är att de helt verkar ha saknat ont uppsåt eller koppling till främmande makt. Men varför sammanställer och sprider man då hemliga uppgifter? Svaret finns sannolikt i psykologin bakom hemligheter.

TEXT: DAVID BERGMAN

David Bergman

FOTO: FÖRSVARSHÖGSKOLAN

Att delge och dölja information från andra är normalt hos alla människor. Den grundläggande motivationen är social och viljan att tillhöra. Den kan få oss att dölja information av rädsla att bli exkluderade, men också delge hemligheter i syfte att relatera och bli socialt inkluderad. Att avslöja privata tankar och funderingar kan

stärka våra sociala band med våra närmaste, och att delge information i en grupp kan göras för att bli del i gemenskapen och själv få ta del av gruppens information. Att prata om andra som inte är närvarande, både genom öppen information och hemligheter, är även det normalt i sociala sammanhang. Denna process har ibland beskrivits som "social groom-

ing" av vårt sociala nätverk. Individer som har värdefull information om andra kan också öka sin sociala status genom att delge informationen till andra. Eller med ett mer vardagligt begrepp: skvaller.

Det undertryckta kan bli framträdande

"Det här får du absolut inte säga till någon" kan vara en mening som paradoxalt ökar risken att personen avslöjar informationen. Detta då bördan att dölja den blir mer påfrestande än att inte göra det. Att inte känna till information är enkelt. Att avstå att utlämna personlig information är heller inte särskilt påfrestande, i de flesta fall krävs ett aktivt val innan vi avslöjar något privat. Men att tvingas aktivt dölja något blir emotionellt påfrestande och kräver en aktiv självkontroll. Redan Dostojevskij beskrev detta fenomen i en av sina noveller: Om du säger till människor att inte tänka på en vit björn, så är allt de kan tänka på just det. Den vita björnen lade grunden för fenomenet som psykologiskt kallas *Ironic process theory* och beskriver tendensen att de tankar och handlingar vi försöker undertrycka tvärtom kan bli mer framträdande i vårt tänkande.

Om en fiktiv vit björn kan orsaka så mycket stress hos en individ, vad gör då en riktigt stor hemlighet?

”Det är inte roligt att vara hemlig om man inte får tala om det.

Hemligheter vi inte berättar för andra rör ofta privata förhållanden: otrohet, övergrepp, förbjudna förälskelser, fantasier och annan information som kan vara belagda med stigma, eller associerade med skam och rädsla att bli socialt exkluderad. Hemligheter vi berättar fast vi inte borde är dåligt beforskat men de mest uppmärksammade fallen rör naturligt ofta vad som utgör juridiska övertramp eller de som sviker ett socialt förtroende från andra.

En pusselbit kan ge nästa

Att avslöja hemligheter kan också vara ett sätt att skapa mening. Det mänskliga behovet efter att känna koherens och att se ett

sammanhang är oerhört stort, därmed viljan att fylla i luckorna. Att anförtro hemligheter om närstående till de utanför familjen kan exempelvis vara ett sätt att bättre kunna förstå deras agerande. Samma fenomen kan fungera på ett högre plan: Jag känner till ett hemligt berggrum, men jag vet att jag inte vet allt. Avslöjar jag min pusselbit på nätforumet kan jag få andras pusselbitar och kanske komma lite närmare att förstå en helhet.

"Det är inte roligt att vara hemlig om man inte får tala om det" säger ett gammalt talesätt. Hemligheter kan också vara ett sätt att höja sin egen status. Vi är sociala varelser och kommer alltid i viss omfattning att påverkas av andras omdömen och värderingar. Det är därför vi följer sociala koder och framhäver våra bästa sidor i olika sammanhang. Men med en låg självkänsla kommer ofta ett *överdrivet* beroende av andras omdömen och därmed ett ökat behov att framstå som speciell. En stor börda för den som inte är särskilt speciell. Att veta något andra inte vet kan ge en ego-boost och en maktkänsla. Men det finns ett moment 22. För att definiera det mot andra måste jag ju berätta (eller i minsta fall antyda) just vad de inte vet, och ju mer jag avslöjar desto mindre speciell blir jag.

Hemligheter ger status

Exklusiviteten som hemligheter skapar blir även centrala i fall med de som saltat sina meriter eller rena mytomaner. När människor diktar upp falska legender i militära sammanhang är de ofta agent-romantiska och rör det mest hemliga som att de varit agenter i underrättelsetjänsten eller operatörer i specialförbanden. Det mest hemliga ger högst status och är ofta överrepresenterade i överdrifter eller lögn.

"Take only pictures – leave only footprints" är en grundregel inom Urban Exploring, utforskandet av övergivna och stängda miljöer. Vi har också ett rikt militärhistoriskt arv som är värt att utforska. Men i det samhällsläge som råder kan en nyttig påminnelse vara att fokusera på just det *övergivna* och hålla sig borta från aktiva anläggningar och skyddsobjekt. Vissa hemligheter är hemligheter av en anledning. ■

Säkerhetsmedvetande borde spridas till nästintill alla samhällsverksamheter, där Försvarmakten är en av många aktörer.
KÄLLA: FÖRSVARSMAKTEN

Viggen – i försvarets tjänst under 34 år

Mot slutet av 1950-talet hade Sverige ett slagkraftigt flygvapen med omkring 1 000 flygplan i krigsorganisationen. Fördelningsmässigt fanns det cirka 60 % jaktflyg, 30 % attackflyg och 10 % spaningsflyg där A32 Lansen stod för attackförmågan och J35 Draken och J29 Tunnan för jaktflyget. Ett av de viktiga uppdragen ansågs vara sjömålsbekämpning med sjömålsrobot över Östersjön.

TEXT: HENRIK JANSSON

Lansen var ett underljudsplan och Draken hade begränsad räckvidd och lastförmåga. Ytterligare kapacitetsförstärkning behövdes i början på 60-talet, speciellt som utvecklingen av jetdrivna flygplan och deras beväpning gick snabbt.

Utveckling av Viggen

När beslutet att ta fram ett nytt flygplan var fattat, vidtog studieverksamheten och 23 september 1961 godkände ÖB kravspecifikationen som gick ut på att vi skulle satsa på ett enhetsplan för jakt (strid mot luftmål), attack (strid mot mark- och sjösmål) och spaning, där attackrollen var prioriterad. Flygplanet skulle vara ensitsigt, lätt att serva i fält och kapabelt till STOL (Short Take Off and Landing), således kunna landa och lyfta från banor på maximalt 500 m. Aktionsradien skulle vara 400 km och det skulle vara

kapabelt till Mach 1,0 på låg höjd. Det sistnämnda, att flyga i Mach 1,0 i trädtopps- eller våghöjd är något av Viggens signum.

Vingkonfigurationen på flygplan 37 kom att påverkas av att attackförmågan prioriterades då detta plan skulle ersätta Lansen. Därför optimerades vingkonfigurationen till att vara en delavvinge med en extra nosvinge för hastigheter i transoniska farter, d v s nära ljudhastigheten på låg höjd.

Besättningsstorleken var nästa fråga. Draken som var ensitsigt innebar ofta en hög belastning på flygföraren då det gällde att utföra många uppgifter samtidigt. Datorer i flygplan var på ingång i början av 60-talet och Viggen fick en dator kallad CK37 samt en siktlinjesindikator för att hjälpa piloten att räkna ut bl a vapeninsatser.

Motorvalet var en annan fråga. År 1961 valdes en turbofläktmotor från

Pratt & Whitney som fick det svenska namnet RM 8. Motiveringen till valet var att motorn var mycket tillförlitlig, vilket innebär kostnadsbesparingar. Dessutom hade den en låg bränsleförbrukning och ett högt tillskott av dragkraft på efterbrännkammaren.

Motorn var emellertid tänkt för farter på Mach 0,85, d v s underljudsfart, och flygplan 37 var tänkt att prestera över Mach 2. Pratt & Whitney hade således ett stort utvecklingsarbete framför sig och RM 8 hade en svensk efterbrännkammare, ändrad fläkt, en

Henrik Jansson

FOTO: HENRIK JANSSON

AJ37 Viggen lyfter. FOTO: JOHN5199 / WIKIMEDIA COMMONS

Övre bilden till vänster: A32 Lansen vilken ersattes av AJ37 Viggen. FOTO: HENRIK JANSSON. **Nedre bilden till vänster:** Provflygplan 37-1. FOTO: SAAB / FLYGVAPENMUSEUM VIA DIGITALTMUSEUM.SE. **Högra bilden:** Brandsläckning av 37001 efter reverseringshaveriet på Malmén 1971. FOTO: SVEN LINDH / FLYGVAPENMUSEUM

ny turbin och ett nytt bränsleregler-system. På jaktversionen var man dessutom tvungen att installera en helt ny fläkt, en ny kompressor och en annan efterbrännkammare.

I maj 1962 tecknades avtal med Pratt & Whitney och redan i oktober samma år fanns en typkonfiguration på flygplan 37 framtagna, TK 1. Utvecklingsgruppen på Saab var nu djupt inne i arbetet med vingkonfigurationen och detaljutseendet, men redan nu kan man skönja Viggens grundutseende med deltavingen och nosvingen. Den 23 november 1962, fick Kungl Flygförvaltningen en dragning med samtliga olika varianter presenterade. Den ensitsiga dito med nosvinge och en förkortad kropp valdes. En justering som kom relativt omgående var möjligheten att snabbt efter landning, köra in planet i en berghangar, vars höjd var ca 4,5 m. Detta kom att stå i motsats till stjärtfenans höjd, varför denna justerades till att bli manuellt fällbar på tre minuter. Toleranserna för stjärtfenans fällningsmekanism var extremt hårt satta, då risken för fladder och stabilitetsproblem inte fick förekomma.

Nu utvecklades typkonfigurationerna efter varandra och en aspekt som alltid drabbar utvecklingen av flygplan var vikten. Den allra första startvikten för ett "rent" flygplan var 1961 satt till 11 100 kg, och den 6 maj 1963 var man uppe i 13 638 kg. De första vägda serieflygplanen av typ AJ37 år 1967 stannade på 14 924 kg

och de första JA37 från 1971 vägde 16 454 kg!

Typkonfiguration 3 var klar 1965 vilket blev provflygplan 37-1 som rullade ut för prov 24 november 1966. Onsdagen den 8 februari 1967 satt Saabs chefprovflygare, Erik Dahlström, bakom spakarna på 37-1 och genomförde en i det närmaste felfri första provflygning med ett plan som, enligt Dahlström, var "lika lättflyget som ett sportflygplan".

En aspekt som alltid drabbar utvecklingen av flygplan var vikten.

Det skulle bli ytterligare sex provflygplan, 37-2 till 37-7, och modifiering av flygkroppens form, nosvinge, trimsystem, motorns luftintag samt de servon som styrde rodren, innan serieproduktion vidtog. Det första serieflygplanet av AJ37 levererades i juni 1971.

AJ37

AJ37 var den första varianten med huvuduppgift attack mot mark- och sjömål samt förmåga till jaktuppgifter. Det allra första planet som levererades var AJ37 med nummer 37001, märkt 51 på fenan, totalhavererade vid land-

ning på Malmén den 14 september 1971 efter att reverseringsstrålen blåste snett. Flygföraren klarade sig oskadd.

Den första Viggensflottiljen blev F7 i Sätenäs som var operativ hösten 1974. Därefter följde under 70-talet F15 i Söderhamn, F6 i Karlsborg och slutligen F10 i Ängelholm.

AJ37 var som namnet antyder inriktat på attackuppgifter med möjlighet till viss jakt. Vapenlasten var omfattande med olika typer av beväpning för olika mål. Vapnen hängdes upp på sju, senare nio olika vapenbalkar på flygkroppen och under vingarna. Centralbalken som kunde ta 2 250 kg var avsedd för fälltanken. Under vingarna satt balk 6 och 7 som var avsedda för sjömålsrobot O4E, men som också kunde ta fyra 120 kg m/71 sprängbomber. På dessa kunde man också hänga en 375 kg tung attackraketskapsel m/70, med sex attackraketer i kaliber 13,5 cm för bekämpning av mjuka eller hårda markmål. Med ytterligare två attackraketskapslar på de inre sidobalkarna blev detta en total salva om 24 raketer, en formidabel eldkraft. Samma sidobalkar kunde även bära 120 kg m/71 sprängbomber, vilket gav en total bomblast om 16 m/71 bomber.

Ett anfall med 24 attackraketer föregicks av att Viggensplanen kom in lågt på trädkopshöjd i cirka Mach 0,9 eller omkring 100 km/h, med en snabb upptagning till 300 m 5-6 km från målet, en inriktning av planet med hjälp av head-up displayen,

AJ37 med Robot 71 monterad och alla vapenbalkar synliga.
FOTO: LENNART JOHANSSON / FLYGVAPENMUSEUM

AJ37 Viggen tar över efter A32 Lansen vid en flygning över Karlsborg 1977.
FOTO: ÅKE ANDERSSON SAAB / KARLSBORGS FÄSTNINGSMUSEUM

Klargöring av JA37 Viggen under s k Törebodabågar. FOTO: RUNE RYDH / FLYGVAPENMUSEUM

uträkning av måldatorn CK-37 och därefter avfyrning av samtliga raketer. Flygplanet exponerades således under kort tid för fiendens luftvärn. Samtidigt levererades god verkan i målet.

Robot 24 eller Sidewinder, som den heter i USA, var en kortdistans IR-styrd jaktrobot för självförsvar eller jakt, vilken hängdes på sidobalkarna under kroppen. Roboten hade en räckvidd på cirka 15 km och uppgraderades från RB24 till RB24B och RB24J med bättre manöverförmågor och räckvidd. Robot 74 med bl a bättre räckvidd, var en Sidewinder AIM-9L som kom att ersätta RB24.

För attack mot markmål användes från början robot 05A vilket var en, med telelänk av piloten, styrd robot. Tanken var att närma sig målet på låg höjd, stiga upp och vid målupptäckt på maximalt 9 km avfyras roboten. Därefter styrde piloten roboten via en liten spak och siktade in den mot målet med hjälp av en lysfackla som satt i roboten. Planet styrs under denna tid av autopiloten. Att lära sig att träffa med denna robot var inte det lättaste och det krävdes ett tusental robotskott i simulatoren innan piloterna fick pröva på den skarpa.

Robot 75 eller Maverick AGM-65 var en automatiskt styrd robot för hårda markmål som pansar eller bunkrar. Denna avfyrades genom att flygföraren riktade planet mot målet, låste fast robotens målsökare, avfyrade och därefter svängde undan varvid roboten själv styrde mot målet.

Sjömålsrobot 04E styrdes med en aktiv radarmålsökare vilken själv letade upp målet efter fällning. Det skedde på ett avstånd upp till 30 km och på låg höjd över vattenytan. Roboten flög lågt över vattenytan för att minimera risken för att bli nedskjuten av fientligt luftvärn. Flygföraren kunde efter fällning koncentrera sig på att undvika fientlig eldgivning. För att förstå vilken eldkraft detta innebar mot en fientlig sjöstyrka kunde en hel viggendivision leverera 16 målsökande sjömålsrobotar samtidigt, vilka var och en kunde sänka ett fartyg.

AJ37 kunde även medföra mot-medelskapsel KB för remsor och IR-facklor samt störsändare KA. Slutligen utrustades AJ37, inte med en automatkanon, utan fick en kapsel med en 30 mm Aden automatkanon.

JA37

Behovet av en jaktviggen identifierades och slutresultatet var till stor del ett eget flygplan. Kraften i motorn ökades med knappa 10 % och den nya motorn kallades RM8B. JA37 fick en ny radar, PS46, med medelpuls-repeterfrekvens och god förmåga att upptäcka mål. Denna radar var en av de bättre långt in på 90-talet. Instrumentbrädan fick nya digitala instrument samt nya navigeringssystem.

Vapen för JA37 var först tänkt att bli RB74, Sidewinder AIM-9L, vilken också användes tillsammans med RB24. Senare anskaffades även RB 71 från England och senare också RB99 som var en AIM-100 AMRAAM (*Advanced Medium-Range, Air-to-Air Missile*).

Till detta fanns även en österrikisk 30 mm Oerlikon KCA, som gav bättre räckvidd än den gamla akankapseln som använts på AJ37.

SH37, SF37 och SK37

Spaningsversionen av Viggen fanns i två varianter där SH37 primärt arbetade med radarspaning och medförde flera kamerakapslar med såväl kameror med stor brännvidd som mörkerkameror. SF37 hade ingen radar men flera kameror och en IR-scanner. Samma motmedelskapslar med remsor och IR-facklor som på de andra versionerna kunde medföras samt IR-jaktrobotar för självförsvar. SK37 var skolverversionen vilken var tvåsitsig, som senare även nyttjades som störflygplan.

Viggen och haverier

Totalt tillverkades 337 Viggen varav totalt nio var provflygplan. AJ37 fanns i 106 exemplar och JA37 i 149. SF37 och SH37 räknade 28 plan vardera. Totalt fanns 17 skolflygplan av typen SK37.

Också Viggen hade haverier med omkomna flygförare. Provflygplan 37001 havererade på Malmen vid reversering och ytterligare ett sådant haveri inträffade. 1974–1975 inträffade tre incidenter där AJ37-plan fick vingbrott med efterföljande totalhaverier. Totalt havererade 36 attack-, spanings- och skolviggen samt 13 jaktviggen. De vanligaste orsakerna var motorbrand

eller CFIT, vilket står för Controlled Flight Into Terrain, det vill säga att planet flyger ner i marken utan tekniska fel på planet eller att piloten är utslagen.

Nio flygförare omkom i flygningar med Viggen 1971–2004. Detta är dock ett lågt antal jämfört med att det omkom 98 flygförare i flygplan 29 Tunnan, 92 i flygplan 32 Lansen och 39 i flygplan 35 Draken.

Att flyga Viggen idag

Idag finns det inte många flygande Viggen kvar och möjligheten att kunna få uppleva en flygning i detta plan är liten. Dock finns det ett antal optioner för flygsugna entusiaster att spaka en Viggen.

Digital Combat Simulator – DCS

För PC-datorer finns det en flygsimulator utvecklad av Eagle Dynamics, med möjlighet att spaka en AJ37 Viggen. Miljön är mycket avancerad, där piloten hanterar hela den verklighetstrogna cockpiten med i princip alla reglage, system och brytare som finns i de verkliga planen. Flygmodellen är avancerad och planen beter sig som sina flygande motsvarigheter, så långt som författaren kan bedöma. För att få en "kall" Viggen i luften, är man tvungen att gå igenom den exakta startproceduren som man gör på ett verkligt.

Aeroseum

På Aeroseum i Göteborg finns en flygsimulator kallad Superviggen som inkluderar en riktig cockpit med funktioner som efterbrännkammare, g-simulering, reversering och en lättare autopilot.

Novelair i Gävle

Företaget Novelair Simulatorteknik i Gävle har en framkroppssimulator med all instrumentering, reglage, stol m m från ett flygplan som tjänstgjorde i flygvapnet fram till 1997. Med flyghjälm och skärmar runt om cockpiten är detta en riktigt verklighetstrogen upplevelse av en AJ37.

För den intresserade

Det är inte möjligt att med få ord och bilder ge rättvisa till ett av kalla krigets bästa flygplan vilket tjänade Sverige 1971–2005. Intresserade kan besöka våra museer som Aeroseum i Göteborg, Flygvapenmuseum i Linköping och den lilla pärlan Svedinos Bil och flygmuseum utanför Falkenberg och se Viggen med egna ögon. Ladda ner DCS och lär dig att flyga din egen AJ37 med joystick och gasreglage. Besök de simulatorer som finns på Aeroseum och Novelair i Gävle och känn på hur det är att sitta i en verklig cockpit och spaka denna ikon. Slutligen hoppas vi alla att pandemin försvinner så vi kan gå och se flyguppvisningar där Sweden Military Historic Flight visar upp AJ 37 Viggen 37098 med fennummer 52 på riktigt. ■

Ett stort tack till Flygvapenmuseum samt Aeroseum för all hjälp med bildmaterial till denna artikel.

DCS är tillgänglig via www.digitalcombat-simulator.com

Mer information om Aeroseum finns på www.aeroseum.se

Mer information om Flygvapenmuseum finns på www.flygvapenmuseum.se

Novelairs simulatorer finns på www.novelair.com

Flygsimulatorn på Aeroseum. FOTO: AEROSEUM

Sensorer i Hemvärnet

"Hemvärnsförbanden är moderna krigsförband med huvuduppgift att skydda, bevaka, ytövervaka samt stödja samhället vid kris. På detta sätt bildar hemvärnsförbanden en nationell och territoriell basplatta för försvaret och skyddet av Sverige." Så inleds beskrivningen av Hemvärnet på Försvarsmaktens hemsida.

TEXT: LARS HOLMQVIST

FOTO: PRIVAT

Lars Holmqvist

Hunden är en utmärkt sensor.

FOTO: JOEL THUNGREN / FÖRSVARSMAKTEN

Förbanden är visserligen organiserade och väl utbildade med tanke på att kunna lösa huvuduppgiften, men när det gäller frågan om utrustning så är det lätt att se vissa brister. Den antagonist som kan tänkas utgöra ett hot mot de objekt som Hemvärnet är satta att skydda, lär i första hand inte komma kompanivis, utan i små väl förberedda enheter som uppträder dolt. Hotbilden ställer högre krav på Hemvärnets sensorförmåga än vad dagens tilldelade utrustning fullt ut kan möta.

Författaren vill inte på något vis förringa värdet av de sensorer som vi redan idag förfogar över, resurser som ger god förmåga till rimlig kostnad. Jag tänker exempelvis på hundekipage, Hemvärnets underrättelseförband och Hemvärnets flyggrupper, men även larmminor, upprättade oplatser och rörlig patrullering. Men, vid sidan av dessa resurser och förmågor behöver vi även nya.

Motståndaren

Vi utgår från en "typuppgift". Ett hemvärnsförband har till uppgift att skydda en samling byggnader någonstans i riket, skyddsobjektet. Motståndarens avsikt kan vara av olika slag, som att utföra sabotage (till exempel att slå ut el- eller vattenförsörjning), att få kontroll över skyddsobjektet (flygledartorn, bro, tunnel) för eget bruk eller att hindra oss från att utnyttja resursen. Man kan även tänka sig andra avsikter, men det ligger utanför artikelns syfte.

Beroende på avsikt behöver motståndaren få direkt tillträde till skyddsobjektet, komma någorlunda nära eller få möjlighet att verka mot objektet på visst avstånd, t ex för inpekning av attackflyg. Oavsett avsikt behöver motståndaren närma sig objektet. Den sista sträckan fram till den punkt där motståndaren kan lösa sin uppgift kan man tänka sig ett mycket försiktigt agerande för att undgå upptäckt. Hur man går tillväga styrs av tidsfaktorn, läge och terräng samt våra möjligheter till upptäckt, således våra sensorers förmåga.

Vi kan förutse att motståndarens små specialförband har god mörkerförmåga. Så länge vi saknar detta har

motståndaren ett övertag, något som denne vet. Den väg fram till objektet som motståndaren väljer för att bäst kunna lösa sin uppgift påverkas förstås av terrängens beskaffenhet. Öppna fält, öppet vatten, tjock is, olika typer av betäckt terräng, småhus-, industri- eller stadsbebyggelse för att ta några exempel. Men även vår förmåga att upptäcka och verka har betydelse. Ju större möjlighet som vi har att upptäcka motståndaren, desto svårare blir det att finna en väg som innebär en rimlig risk för denne, givet syftet med insatsen.

Men fler verktyg innebär mer kostnader. Hur kan vi skapa största möjliga nytta med minsta möjliga resurser?

”Vi får inte glömma bilden av den förväntade motståndaren i gråzons- och skymningslägen.

Drönare

Drönare, kallade UAV (Unmanned Aerial Vehicle) eller UAS (Unmanned Aerial System) har blivit en självklar del av modern krigföring. Utvecklingen har vissa likheter med flygplanen under åren 1914–18. Först användes tekniken för spaning. Snart satte fienden in jaktflyg för att bekämpa spaningsplanen. Efter en kort tid fanns flyg specialiserat för inte bara spaning och jakt utan även för anfall mot markmål.

Behovet av resurser i luften är stort och mångfasetterat. Allt från att kunna verka över stora avsnitt av havet eller hela landsändar ner till lägre förbands behov av att få kontroll över nuläget vid en gårdsplan, bakom kullen eller parkeringen vid stormarknaden.

Lika lite som Försvarsmakten kan lösa uppgiften med bara en sorts vapen, är det tillräckligt med bara en sorts

drönare. Tvärtom behöver vi flera olika typer av system och vi behöver möjliggöra att beslut om användande så långt möjligt delegeras till den som bäst kan bedöma behovet.

Vi har sett hur stater och icke-statliga aktörer, som normalt anses ligga långt bakom Sverige vad avser tekniskt kunnande, på olika sätt och med god effekt har utnyttjat drönare till både underrättelseinhämtning och angrepp. Ett aktuellt exempel är Azerbajdzjans framgångar i strider med armeniska förband. För Hemvärnet, med huvuduppgift att skydda, bevaka och ytövervaka, är nyttan uppenbar.

Det finns olika hinder, bortsett från kostnadsbilden. Inte minst begränsningar för drönarflygning i vissa områden och flygvapnets behov av att ha kontroll på lufthavet i händelse av ofred. Men det är hinder som, helst i närtid, måste lösas eller i vart fall hanteras.

Vi bör betänka att drönarens uppträdande på stridsfältet i förlängningen innebär att kolven kommer att försvinna, ett hjälpmedel som kom med armborstet. I framtiden kommer man alltmer att försöka skilja skytten från vapnet och det är hög tid att vi inom Armén och Hemvärn börjar ta steg i den riktning som vi vet att utvecklingen lär ta.

Andra tekniska hjälpmedel

Det finns en rad tekniska lösningar som ger användaren förmåga till mörkerseende, att uppfatta värmestrålning eller rörelser. Alla är exempel på utrustning som dramatiskt skulle öka hemvärnsförbandens möjligheter att lösa sina uppgifter under svåra förhållanden.

Mörkersikten och termiska sikten av god kvalitet är avsevärt dyrare än övervakningskameror/rörelsedetektorer men oavsett typ av hjälpmedel krävs mer än bara sensorn. Vi behöver kontinuerligt kunna ladda utrustningen i en strömlös miljö samt finna lösningar som skyddar utrustningen från att störas ut. Vi behöver träning i hur man väljer typ av sensor i viss typ av terräng. Hur kan en liten drönare bäst göra en dold framryckning mot en hussamling en bit bort?

Vägen framåt

Alla vill ha mer och bäst vore om det fanns resurser att utrusta samtliga hemvärnskompanier med ny teknik, men det är nog inte realistiskt. Men kanske finns det en medelväg framåt som gör kostnaden något mindre och som innebär att vi inte spenderar mer tid i onödan på att bygga upp vår förmåga. Några tankar:

- Sätt målet att varje bataljon (eller så många som möjligt) ska tillföras små drönare, enstaka paket för mörkerförmåga, enstaka paket för termisk bevakning och övervakningskamerateknik i mindre omfattning, motsvarande ett kompanis behov.
- Låt utrustningen rotera mellan kompanierna. Syftet är att man ska börja få till både praktiskt handhavande och förståelse för taktiskt utnyttjande av tekniken.
- Se över reglerna för inlösen av civil utrustning vid höjd beredskap. Vi kan anta att det finns ett antal hemvärnssoldater som äger utrustning som skulle kunna komma till god användning och det vore värdefullt om dessa kunde

följa med när soldaten infinner sig för skarp tjänstgöring.

- Fundera över de praktiska implikationerna av att använda civila drönare i tjänsten. Om en vägspärr upprättas i ett skarpt läge, varför ska misstänkta fordon undersökas av soldater, med de risker det kan innebära, om det i stället kan ske med hjälp av Clas Ohlson-drönare?
- Betänk att den tekniska utvecklingen är mycket snabb. Den utvecklingscykel som kännetecknar mer mekanisk materiel riskerar att bli ett problem om den tillämpas på digital utrustning. Detta kan låta aningen lössläppt, men tillför vi elektronik på samma sätt som mekanik är risken stor för att materielen är ålderstigen redan innan den tillförs till förbanden.
- Gör ett seriöst försök att hantera den lagstiftning som kringskar utnyttjande av övervakningskameror (integritet, borde kunna lösas med tillfälliga övnings-tillstånd och vederbörlig skyltning).
- Samma sak med tillstånd för drönare. Vad skulle det innebära

om Försvarsmakten får rätt att flyga små drönare utan tillstånd maximalt X meter över husfasader, eller med andra typer av tillståndslättnader t ex i anslutning till flygplatsområden? Är detta möjligt, eller kommer marken då att fyllas av störtade passagerarflyg? Vi borde göra en förnyad riskbedömning, ta reda på hur det ligger till.

- Vi skulle behöva billiga drönare för engångsinsatser och då utrustade med passande vapendelar. Spräng-, rök- eller pansarbrytande. Om ickestatliga grupperingar kan improvisera fram denna typ av vapen, så borde även vi klara av det.
- Kombinerat användande, att låta drönare bära termiska kameror eller mörkerkameror vid spaning. Eller, vapenlast.

Vilka är fördelarna?

Man kan modifiera eller ifrågasätta punkterna ovan, men initiativ i denna riktning skulle kunna medföra flera fördelar:

- Snabbare tid till införande. Istället för att invänta en fullständig

Hemvärnssoldat kontrollerar temperaturen under skogsbrand genom sin privata mobiltelefon som har möjlighet att se värme i det infraröda spektrat. Kårböle, juli 2018. FOTO: MATS NYSTRÖM / FÖRSVARSMAKTEN

finansiering som lär dröja eller kanske inte kommer alls, så börjar vi rörelsen framåt med en gång, om än med små steg.

- Vi kan börja bygga upp den taktiska förmågan på hemvärnsförbanden. Även om de enskilda kompanierna inte har utrustning i sina förråd, så kan man genom moment under KFÖ/SÖF eller under KU skapa kännedom, öva handhavande samt taktiskt utnyttjande.
- Ny teknik, även om den inte finns på samtliga kompanier, ökar Hemvärnets förmåga vid lösande av huvuduppgiften. Ett kompani kan få bäst nytta av att sätta in drönarövervakning, ett annat kompani har god användning av termiska kameror och ett tredje har störst behov av mörkerförmåga.
- Våra sensorkedjors uppbyggnad blir svårare att förutse för motståndaren vilket gör hans uppgift svårare att lösa och bidrar därmed till ökad tröskeleffekt.
- Vi ska inte underskatta värdet av att våra soldater ser att nya förmågor tillförs.
- Vi bygger en kaderstruktur där vi snabbt kan få effekt om vi i ett senare skede kan tillföra mer utrustning.

Flera omständigheter pekar på att den tekniska nivån inom Hemvärdet inte ska vara alltför hög. Tjänstgöringstiden är kort vilket begränsar möjligheten att tillgodogöra sig ny materiel. Att hålla Flygvapnet, Marinen och Armén på en hög teknisk nivå drar stora resurser.

Men vi får inte glömma bilden av den förväntade motståndaren i gråzons- och skymningslägen. De tre försvarsgrenarna är (lite förenklat) utrustade och övade för att möta motståndarens motsvarigheter. Hemvärdet kommer däremot, åtminstone initialt, att ställas mot små men extremt välutbildade, väl förberedda och välutrustade förband.

Hemvärnets hundekipage är en fantastisk sensor men i ett skymningsläge är det en resurs som kommer att slitas hårt och det är inte helt säkert att larmmina 2B är rätt teknisk lösning att ta vid där hundnosen slutar. ■

Reservofficersakademien

Vi lever i turbulenta tider. Covid-19 är bara ett faktum. Förhoppningsvis är det ett exempel på "avbrott med återgång", men det är långt ifrån den enda oroande företeelse som finns omkring oss.

En del kortsiktiga, en del långsiktiga, nationella, internationella, säkerhetspolitiska, icke antagonistiska, andra antagonistiska. Listan över olika utgångspunkter kan göras lång.

På något vis måste även vi reservister/reservofficerare förhålla oss till alla dessa utmaningar som genereras. Antingen kan vi välja att vara mera av "turister" – att ganska passivt konsumera färdiga förklaringsmodeller från envars nyhetskanaler utan större reflektion samt att undvika utmanande och spännande åsiktsutbyten med andra som kan erbjuda tankemässigt "tuggmotstånd".

Eller så kan vi välja att vara mera av "upptäcktsresanden" – att aktivt konsumera och reflektera från även andra nyhetskanaler och då blir det rejält av tankemässigt "tuggmotstånd", inte minst genom tankeutbyten med andra med liknande sinnelag: nyfikenheten kring att kunna bringa "insikt" kring utmaningarna och ge insikten vidare i samhället så att ytterligare kollegor blir mera insiktsfulla och samhället i någon mån mera robust.

Vad

Inom en krets av reservofficerare, med bakgrund även kring säkerhetspolitiska utmaningar i bred bemärkelse, så har en tanke sedan länge växt fram på en "akademi" kring ökad robusthet i samhället, med utgångspunkten i säkerhetspolitiska utmaningar/perspektiv.

Begreppet "akademi" ska inte uppfattas som något speciellt pompöst, resurskrävande eller exkluderande i form av krav på stora främst formella kunskaper. Däremot kommer några av ledorden från akademiskt förhållningssätt att finnas med: intellektuell/tankemässig ordning, att arbeta med frågeställningar som spelar roll. Förenklat är innebörden i detta att de akademiska nyckelorden: relevans, reliabilitet och validitet är styrande. Konstigare är det inte!

Hur

I det livslånga lärandet för reservofficerarna har den viktiga aspekten försvars- och säkerhetspolitik en nyckelroll. Här finns många olika källor, men möjligheten till mera reflekterande aktiviteter av något längre karaktär, här går det nog att göra ytterligare insatser för reservofficerarna. Reservofficersakademien är ett exempel på detta som satsar främst på interaktiva studiecirklar, för att stötta **KUNSKAP – INSIKT – ENGAGEMANG** på uthållig hög nivå.

Reservofficersakademien är tänkt som ett antal "studiecirklar", bemannade av såväl engagerade deltagare med stor tankemässig nyfikenhet, som av kompetenta kunskapsbärare/diskussionsledare. Det kommer knappast vara brist på intressanta ämnen. Allt kommer inte att kunna förverkligas inom denna ram, men ett antal områden kommer att kunna hanteras.

Ämnena som behandlats redovisas i en rapport och/eller ett seminarieunderlag.

Intresserad? Gå till www.roak.se. Där finns "Läs- och hörvärt" med ett urval från de nationella och internationella nyhetsflödena och mycket mer.

Den syriska presidenten Bashar al-Assads regim är starkt beroende av ryskt stöd för fortsatt maktinnehav. FOTO: KREMLIN.RU

To Syria with love

För snart sex år sedan ingrep Ryssland aktivt i inbördeskriget i Syrien. Den första storskaliga ryska militära operationen sedan kriget med Georgien 2008 och en av de två konflikter som Ryssland för närvarande är involverat i. Samtidigt också den enda där man officiellt erkänner att man är inblandad i.

TEXT: JÖRGEN ELFVING

Operationen har varierat i intensitet, gett stridserfarenhet och för dess chefer lett till befordran. Dessutom har Syrien varit en provplats för materiel och de syriska erfarenheterna har också påverkat taktik och utbildning.

Relationer med Syrien

Rysslands nära politiska, militära och ekonomiska relationer med Syrien leder sitt ursprung till juli 1944 då Sovjetunionen erkände Syriens självständighet. Det minskande västliga inflytandet i landet under senare delen av 1940-talet bidrog till att relationen utvecklades. En vändpunkt kom 1956

då Syrien slöt ett kontrakt om vapenleveranser med Sovjetunionen som blev den syriska krigsmaktens främste uppbackare och en leverantör av stora mängder vapen. Dessa fortsatte under hela kalla kriget och omfattande bl a 5 000 stridsvagnar och 1 800 stridsflygplan. I och med att Syrien 1957 även slöt ett ekonomiskt avtal med Sovjetunionen kom landet också att närmast betraktas som en rysk satellitstat.

1966 genomfördes en kupp i Syrien följt av ytterligare vad som kan kallas en kupp 1970, vilken förde den dåvarande försvarsministern Hafez al-Assad till makten. Båda ledde till att rela-

tionerna mellan Sovjetunionen och Syrien fördjupades och 1971 fick Sovjetunionen tillgång till hamnarna i Tartus och Latakia. Det sovjetiska agerandet under och efter Yom Kippur-kriget 1973 bidrog ytterligare till att stärka relationerna. Inte minst genom att sovjetiska rådgivare, 1984 cirka

Jörgen Elfving

FOTO: PRIVAT

13 000, stödde de syriska förbanden, utgruppering i Syrien av sovjetiska luftvärnsförband 1973 och 1974 samt 1985 jämte omfattande leveranser av krigsmateriel. Under senare delen av 1980-talet svalnade dock relationerna till följd av den sovjetiska utrikespolitikens ändrade inriktning. 1987 fick t ex Syrien inte längre köpa sovjetiska vapen på kredit och 1988 fick landet besked om att det inte längre kunde påräkna något sovjetiskt militärt stöd.

Under 1990-talet var relationerna på sparlåga till följd av Sovjetunionens upplösning och Rysslands interna problem. 2000 efterträdde Bashar al-Assad sin far som president och från medio 00-talet skedde en vändning i relationerna p g a Syriens internationella isolering och Rysslands proaktiva utrikespolitik. Men det var inte fråga om en återgång till vad som varit fallet under kalla kriget utan en asymmetrisk relation, av stor betydelse för Syrien, men för Ryssland av begränsat intresse.

Inbördeskrig och rysk intervention

2011 utbröt omfattande protester i Syrien inspirerade av den arabiska våren och med upphov i landets ekonomiska situation, arbetslöshet och korruption, men också i religiösa motsättningar mellan sunni- och shiamuslimer. Protesterna eskalerade relativt snabbt till ett inbördeskrig där den syriska regimen stöddes av Ryssland och Iran medan regim-motståndarna stöddes av USA, Saudiarabien, Turkiet och några andra länder i regionen. Till regimmotståndarna sällade sig också IS som 2014 utropade ett kalifat inom det område man behärskade i Syrien och Irak.

De ryska relationerna till övriga aktörer i konflikten har varierat över tid. Inte minst till Turkiet där dessa inledningsvis var iskalla efter nedskjutningen av ett ryskt stridsflygplan 2015, men har sedan dess tinat upp. En följd av att man har gemensamma geopolitiska intressen.

Från 2011 kom Ryssland att stödja den syriska regimen diplomatiskt och genom vapenleveranser, men ingrep inte aktivt i konflikten. Detta ändrade sig 2015 då regimen förlorat stora delar av landet och lidit flera

militära bakslag. En situation som den ryske generalstabschefen i efterhand beskrev som att 10 procent av landet kontrollerades av regeringen och i slutet av 2015 skulle IS ha haft fullständig kontroll över landet.

Ryssland ingrep aktivt i konflikten 30 september 2015 efter en begäran som Bashar al-Assad framfört i juli vilken det ryska säkerhetsrådet beslöt att tillmötesgå 29 september. Dagen efter godkände dumans överhus, Federationsrådet, den ryske presidentens framställan om att sätta in rysk trupp utomlands. Därmed kunde operationen inledas vilken sannolikt förberetts under övningen Tsentri-2015. Detta sett till övningens syfte, antalet deltagande luftfarkoster och hur dessa användes. Övningen genomfördes 14–20 september i Centrala militärområdet.

Rysslands nära politiska, militära och ekonomiska relationer med Syrien leder sitt ursprung till juli 1944.

Den ryska interventionen motiverades av politiska skäl, Assad-regimens kollaps, att den skulle skapa ett gynnsamt säkerhetspolitiskt läge för Ryssland samt att diplomati inte längre var en framkomlig väg. Att operationsområdet kunde nås med flyg, tillgång till flygbaser och hamnar samt allierade på marken skapade de militära förutsättningarna.

Operationens förlopp

Operationen i Syrien är främst en luft- och marin operation omfattande flygunderstöd av de syriska stridskrafterna, rådgivare/instruktörer till dessa, insats av specialförband, skydd av de baser som nyttjas, minröjning och humanitärt bistånd.

Den ryska styrkeuppbbyggnaden efter september 2015 gick ganska snabbt

och de första flyginsatserna genomfördes redan i slutet av september. Medio november bedömdes den ryska militära närvaron i Syrien uppgå till totalt 3 500–4 100 man varav cirka 2 400 man i form av marininfanteri-, spetsnaz-, artilleri-, raketartilleri- och televapenförband samt cirka 1 300 man ur Flyg- och rymdstridskrafterna varav drygt 150 man flygande personal. Dessutom tillfördes även luftvärnsrobotar av typen S-400.

Hösten 2015 kännetecknades också av några spektakulära inslag. 7 oktober, fö Vladimir Putins födelsedag, avfyrade fartyg ur Kaspiska flottiljen 26 robotar av typen Kalibr, en insats som upprepades med 18 robotar 20 november och 8 december kom även ubåten Rostov na Donu till skott med Kalibrrobotar. Dessutom genomförde det strategiska bombflyget för första gången i sin historia en skarp insats då Tu-95 och Tu-160 fällde 24 kryssningsrobotar mot mål i Syrien.

Från november 2016 till januari 2017 deltog också det enda ryska hangarfartyget, Admiral Kuznetsov, i operationen i Syrien. En insats som inte var helt framgångsrik och som bedöms ha kostat mellan 7,5–10 miljarder rubler.

I december 2016 sammanfattade den ryska försvarsministern erfarenheterna av de ryska insatserna sedan september 2015 som överlag framgångsrika. Ett år senare konstaterade ryska media att den politiska situationen i och i anslutning till Syrien hade genomgått betydande förändringar, de syriska styrkorna hade i samverkan med proiranska styrkor och med understöd av ryska flygstridskrafter återtagit kontrollen av merparten av Syriens territorium. Detta var sannolikt också orsaken till att Putin, som 11 december besökte den ryska flygbasen Khmeimim, beordrade att insatsen skulle slutföras och huvuddelen av den ryska styrkan skulle återgå till hemlandet. Detta genomfördes under 2018 och den styrka som därefter kvarstod i Syrien, bedömt cirka 3 000 man, har fortsatt att understödja de syriska och regimtrogna styrkorna med flyginsatser, dock i mindre antal än tidigare. Härutöver har man också utövat kontroll av de olika deeskalationszonerna, organiserat humanitära korridorer, röjt minor och deltagit i

Kommersiella militära företag möjliggör för en stat att genomföra förnekelsebara insatser. FOTO: PHOTO-DENVER / SHUTTERSTOCK

olika förhandlingar i syfte att åstadkomma en fredlig lösning av konflikten. Från januari 2019 har också rysk militärpolis löst olika uppgifter i Syrien.

Inte bara ryska styrkor

Också andra aktörer har varit verksamma i Syrien. Bland dessa cirka 6 000 man ur det ryska nationalgardet från 2018 till våren 2021 samt flera ryska privata säkerhetsföretag. Företag som är olagliga i Ryssland, vilka Kreml förnekar allt samröre med. Det mest kända företaget torde vara Grupp Wagner vilken på sin verksamhet i Syrien getts relativt stor uppmärksamhet av ryska medier och som har kopplingar till den ryska militära underrättelsetjänsten.

Grupp Wagner organiserades 2014 och var aktiv i östra Ukraina samt ledd av den pensionerade överstelöjtnanten Dmitrij Utkin, också känd som Wagner, med ett förflutet i spetsnaz. Gruppens insats i Syrien inleddes sommaren 2015, dvs innan

den ryska operationen påbörjades. Dess styrka uppgavs i oktober 2015 uppgå till några hundra man, men även 2 500 man har nämnts. I Syrien har man deltagit i ett antal operationer, bl a i striderna om Palmira, men det har inte enbart varit fråga om stridsverksamhet. Grupp Wagner har också tillfogats förluster i stupade och sårade, men där antalsuppgifterna är högst osäkra. De stupade uppges också ha kremerats på plats i Syrien, något som får betraktas med viss skepsis.

De största förlusterna tillfogades Grupp Wagner i februari 2018 när man tillsammans med syriska styrkor gick till angrepp mot en kurdisk milisstyrka i anslutning till Dayr az-Zawr. Vad man inte visste var att i den kurdiska styrkan fanns amerikansk militär vilket ledde till att styrkan utsattes för eld av amerikanskt artilleri, flyg och helikoptrar. Under de fyra timmar som striden varade förlorade de anfallande enligt Pentagon 200–300 stupade, ett antal som varierar beroende på källa.

Användningen av privata säkerhetsföretag har för den ryska politiska ledningen ett antal fördelar. De är förnekbara och förluster i form av stupade och sårade blir en kommersiell fråga i stället för att behöva undanhålla allmän kännedom och därför inte påverkar förtroendet för den politiska ledningen. Något som det ringa antalet stupade ur de väpnade styrkorna under operationen, officiellt 112, knappast gör och som jämfört med de 15 051 stupade under interventionen i Afghanistan 1974–1989 är ett försumbart antal.

Vad har operationen gett

Liksom annekteringen av Krim har interventionen i Syrien visat vilken förmåga de ryska väpnade styrkorna har och att den förmågeuppbyggnad som inleddes 2008 varit framgångsrik. En förmågeuppbyggnad som också gagnats, och fortsatt gagnas, av den syriska operationen genom att:

- Högre chefer har fått praktisk erfarenhet av att leda operationer

och chefskap i Syrien har främjat deras karriärer.

- Man har fått stridserfarenhet.
- Taktiken har utvecklats.
- Materiel har prövats under fältförhållanden.

Som exempel på att chefskap i Syrien har främjat karriärer kan nämnas att fyra av fem militärområdesbefälhavare har tjänstgjort som kontingentschef eller stabschef i Syrien. Utöver dessa fyra har bedömts att intill 2019 430 generaler och drygt 63 000 rysk militär personal deltagit i operationen i Syrien. Till dessa ska också föras de som deltagit i striderna i Ukraina vilket sammantaget innebär att det i de ryska väpnade styrkorna finns ett icke ringa antal med stridserfarenhet.

Erfarenheterna från Syrien har också implementerats i utbildningen liksom i taktik och stridsteknik. En fråga i sammanhanget är dock hur relevanta dessa erfarenheter är för en konflikt med en jämbördig motståndare sett till karaktären av den syriska konflikten.

Över 600 materielobjekt har testats i Syrien till nytta för de väpnade styrkorna och rysk vapenexport. Bl a attackhelikoptrar, luftvärnssystem, obemannade flygande farkoster och

markfarkoster. Bland de sistnämnda Uran-9 vilken visade sig fungera mindre väl. Uppgifter har förekommit om att stridsvagnen Armata T-14 varit föremål för utprovning i Syrien. Något som väckte stor uppmärksamhet, men som ej kunnat bekräftas och det bedöms mindre sannolikt att vagnen de facto utprovats i Syrien.

» Erfarenheterna från Syrien har implementerats i utbildningen liksom i taktik och stridsteknik.

Fortsatt rysk närvaro?

Konflikten i Syrien har nu pågått i tio år, lagt stora delar av landet i ruiner och resulterat i ett stort antal dödade och flyktingar, bl a till Sverige. Den ryska interventionen har bidragit till att stärka Bashar al-Assad och att

regimen nu kontrollerar 65–70 procent av landets yta, inklusive de flesta av dess ekonomiska centra. IS kontrollerar inte längre ett betydande territorium och hotet om migrerande terrorism till Ryssland har minskat betydligt.

Att konflikten i Syrien skulle få ett slut i närtid är mindre sannolikt och den ryska närvaron i landet torde bli permanent även sedan striderna upphört. Inte minst då Ryssland 2020 ingick ett avtal med den syriska regimen att utan kostnad under 49 år disponera marinbasen Tartus och flygbasen Khmeimim, som dessutom kommer att utvidgas. Till dessa baser kommer också en flygbas i Homs som är under upprättande. Tillgången till dessa baser ger Ryssland ett fotfäste i Medelhavsområdet, vilket man i princip lämnade efter Sovjetunionens upplösning och dit man återkom 2013 då dess Medelhavsflottilj återuppstod samt genom interventionen i Syrien 2015. Härigenom har Ryssland ånyo blivit en aktör i området och bedöms så förbli under överskådlig framtid. Något som övriga aktörer, inte minst Nato och USA, har att förhålla sig till. ■

Ryssland har under Syrienkriget kunnat testa en mängd materielsystem, bl a UAV:er. FOTO: ALAN WILSON / FLICKR

Konkurrens mellan Kina och USA sprider sig

I början av år 2020 blev det känt att leveranser till den kinesiska flottan hade gjort att antalet kinesiska örlogsfartyg hade blivit större än antalet fartyg i den amerikanska flottan. Kina hade 300 fartyg i sina marina styrkor, medan USA hade 287 i sina.

TEXT: INGOLF KIESOW

Bland Kinas örlogsfartyg finns nu bland annat två hangarfartyg, 23 jagare, 59 fregatter, 37 korvetter och 76 ubåtar, vilket redan antyder ett viktigt förhållande. De flesta av dessa fartygstyper kan sägas vara "lätta", medan USA:s fartyg genomgående är tyngre och kan leverera mera eldkraft. USA sägs ha örlogsfartyg med ett samlat tonnage, som är tre miljoner ton tyngre än hos fartygen i den kinesiska flottan. USA har bland annat 9 amfibieattackfartyg på drygt 40 000 ton – Kina har inget – och 11 hangarfartyg mot Kinas två, vidare 18 strategiska kärnvapenbärande ubåtar mot Kinas fyra samt flera attackubåtar.

Kinas flotta kan fortfarande betecknas som i första hand en kustflotta med uppgift att försvara de egna farvattnen och de strategiska ubåtarna, som har hemmahamn på ön Hainan i Syd kinesiska havet.

Militär konkurrens

Kina har uppnått en betydande militär förmåga för att hävda anspråk i sin egen region. År 2016 konstaterade Rand Corporation som resultat av en utredning att ett större krig med konventionella vapen i Syd kinesiska havet inte skulle få någon vinnare, bara förlorare. Förlusterna skulle bli oerhörda på båda sidor, så stora att inte heller USA bedöms vilja fortsätta kriget ända fram till ett avgörande. Den tekniska utvecklingen och Kinas

upprustning gör samtidigt att ju längre tiden går, desto mera väger oddsen till Kinas fördel.

Hela den kinesiska flottan har sina uppgifter i Stilla havet, medan detsamma bara gäller för 200 av de amerikanska fartygen. Övriga amerikanska fartyg finns i Atlanten och Indiska Oceanen. Dessutom kan den kinesiska flottan antagligen räkna med understöd av den ryska Stilla havsflottan, 50 fartyg, varav en robotkryssare, två jagare, sex korvetter och fem ubåtar som samtliga är beväpnade med kryssningsmissiler, samt tre strategiska kärnvapenbärande ubåtar.

Vad gäller rustningskontroll uttrycker inte Kina någon vilja att delta i några förhandlingar mellan stormakterna. Den attityden låter ana en avsikt att först komma i paritet med de övriga stormakterna i fråga om kärnvapen. På det området har man redan utvecklat hypersoniska kärnvapenbärande glidmissiler mot vilka USA ännu saknar både motsvarighet och motmedel. Kina fortsätter också att kraftigt öka antalet egna kärnvapenstridspetsar och bygger upp ett eget missilförsvar.

USA har svårt att hålla takten med Kina. Samtidigt som den amerikanska militärledningen talar om hur man håller på att bli underlägsen Kina i västra Stilla havet och sitt behov av medel för att finansiera anskaffning av nya vapen möter Joe Biden växande krav på nedskärningar i militär-

Ingolf Kiesow

FOTO: PRIVAT

budgeten från sitt eget parti i kongressen. För att lösa dilemmat har Biden tillsatt en "Task Force" inom försvarsdepartementet med uppdrag att granska problemen med Kina och ta fram en ny strategi.

Demokratisk front möter motstånd

Joe Biden har uttryckt avsikten att tillsammans med EU, Nato och de länder som ingår i begreppet Indo-Pacific bilda en demokratisk front, som ska enas med USA i strategisk konkurrens med Kina. Indo-Pacific-länderna inbjöds redan 2019 i en deklaration av den dåvarande utrikesministern Mike Pompeo att främja gemensamma värderingar genom samordning, särskilt av militära resurser. Det rör sig om Bangladesh, Kambodja, Indien, Indonesien, Malaysia, Mongoliet, Filippinerna, Thailand, Tonga, Fidji, Vietnam, Nepal, Sri Lanka och (underförstått) Taiwan. Ytterligare länder,

som brukar inbegripas i begreppet Indo-Pacific är Japan och Australien, som tillsammans med USA och Indien utgör den så kallade QUAD-gruppen. Den har bl a som mål att bevara sjöfartens frihet mot Kinas ambition att kontrollera västra Stilla havet.

På senare tid har uttrycket "civilisationernas kamp" börjat synas i kinesiska media. Det kan tolkas som ett tecken på att man på allvar oroas av den kritik som Kina utsätts för av media i Väst för övergreppen mot den egna befolkningen i Hong Kong, Xinjiang och Tibet. Sådan kritik möts med motbeskyllningen att media i Väst försöker utöva "vit makt" och utgör en otillåten inblandning i Kinas inre angelägenheter under förevändning att tala om mänskliga rättigheter. Den sortens kritik avfärdas med att "politiska rättigheter" såsom yttrandefrihet och religionsfrihet måste underordnas "grundläggande rättigheter" såsom rätten till överlevnad

och utveckling, underförstått att dessa rättigheter sköts bäst av staten och inte får störas av "individuella preferenser". På det sättet förvandlas begreppet mänskliga rättigheter till ett försåtligt element i en fientlig propaganda från Väst. Beijing vill nu bilda en Kina-styrd front mot Väst. Rysslands utrikesminister har också gjort ett gemensamt uttalande med Kinas utrikesminister, där man förkunnar en gemensam syn på mänskliga rättigheter och demokrati.

Kina börjar visa korten

Under de senaste veckorna har "spons-tana" bojkotter i Kina av produkter från Hennes & Mauritz, Nike och Burberry m fl väckt farhågor om Kinas långsiktiga avsikter. De skedde med anledning av kritik mot tillståndet för mänskliga rättigheter i provinsen Xinjiang. Har Kina redan nu anspråk på att styra världsupinionen och vad säger det om vår framtid? Vilka medel

kommer Kina att använda för att få sin vilja fram? Det kan vi inte veta, vi kan bara spekulera.

Många försök görs att finna ledtrådar i uttalanden och åtgärder i Beijing. En någorlunda auktoritativ, men tyvärr också relativt otydlig ledtråd till hur den politiska ledningen i Kina resonerar om den närmaste framtiden finns i slutkommunikén från ett möte i oktober 2020 med kommunistpartiets centralkommitté. Det ägde rum med anledning av Kinas nästa femårsplan.

Omvärlden har fäst sig vid flera ordval i kommunikén, som antyder en vilja till minskat beroende av omvärlden, både i fråga om handel och teknologi. Konsumtionen ska stimuleras, liksom inhemsk produktion för den egna marknaden i stället för att stimulera exportindustrin. Den nya inriktningen ges slagordet "Dubbel cirkulationsstrategi". En rimlig tolkning av centralkommitténs rekommenda-

USA och Kina bevakar ytterligt noggrant varandras positioner i Stilla havet.
FOTO: US NAVY PHOTO BY BRANDON WOODS

Kina satsar stort på att stärka sin marina förmåga. FOTO: 玄史生 / WIKIMEDIA COMMONS

tioner kan vara att det finns en vilja att minska beroendet av omvärlden.

Av särskilt intresse för omvärlden är några formuleringar i slutkommunikén, vilka föreslår att Kina ska göra en ny definition av begreppet "nationell säkerhet". *"Dagens värld upplever en stor förändring, vars like inte har upplevts på hundra år.... instabilitet och osäkerhet har ökat betydligt."* Centralkommittén föreslår därför *"att samordna utveckling och säkerhet och bygga en högre nivå av ett säkert Kina. Vi skabygga en nationell säkerhetsbarriär."* Slutligen föreslår Centralkommittén att man ska *"..... konsolidera samstämmighet mellan militär och regering samt mellan militären och folket."*

Sådan var inställningen redan innan Joe Biden blev president i början av 2021, innan han hade deklarerat sin avsikt att skapa en gemensam front av de demokratiska länderna i världen för "strategisk konkurrens med Kina". Det är inte bestörtning över att ha visat för hög ambitionsnivå som kommer till uttryck i ordalagen i Centralkommitténs kommuniké. Det är snarare en känsla av att vara förorättad och

irriterad av ett motstånd, som måste övervinnas.

Vad har egentligen hänt?

Det var mycket i Joe Bidens uttalanden under valkampanjen, som tydde på att han personligen hade önskat att kunna åstadkomma en period av avspänning i förhållandet till Kina.

”Ryssland sluter upp på Kinas sida och ett nytt kallt krig håller på att ta form.

Det verkar dock som om möjligen han själv och uppenbarligen den amerikanska opinionen fruktar Kinas ambitioner så mycket att man inte vill inleda förhandlingar om avspänning utan att först ha en mera solid utgångsposition även militärt.

Det kan inte USA uppbåda som ensam nation, utan först måste man få hjälp från övriga länder i den demokratiska delen av omvärlden. Biden har lagt in militärt samarbete i försöken att skapa en demokratisk front för "strategisk konkurrens med Kina", stärka Nato och få europeiska stater att sända hangarfartyg till Sydkinesiska havet. Europa tvekar ännu om hur långt man vill gå för att bistå USA. Opinionen i EU är delad, men Kinas reaktion provocerar.

Den kolossala propagandasatsning som vi kan se att Kina bedriver mot Väst är ett tecken på att Kinas ledare har blivit besvikna på Joe Biden, som i stället fortsätter att satsa på en demokratisk front. Det lär antagligen dröja innan en ny avspänningsperiod kommer att inträffa.

Ryssland sluter upp på Kinas sida och ett nytt kallt krig håller på att ta form. Det blir viktigare för ett litet land att se om sitt försvar och att stärka vår försörjningssäkerhet i en osäkrare och sannolikt mindre globaliserad omvärld. ■

Förbundsstämma Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland

Förbundsstämman genomfördes digitalt 24 mars 2021 under ledning av förbundsordförande Lars-Olof Nilsson med 33 röstberättigade ombud av 45 möjliga samt nio personer från förbundsstyrelsen m m.

TEXT: IRMA PALM

2020 har präglats av covid-19-pandemin som påverkat verksamheten med stopp och start för utbildningar och aktiviteter.

Ekonomin

Inkomster och kostnader är i balans och det ekonomiska läget är bättre än planerat och gav 2019 ett överskott (+523 000 kr). Under 2020 har detta överskott blivit mindre (+16 017 kr).

Med de åtgärder som genomfördes från juni 2016, har förbundets kostnader reducerats med 53 %. Kostnaderna för Slagfjädern har minskat med ca 120 000 kr.

Intäkter kommer från medlemsavgifter, bidrag från staten och centralförbundet samt stiftelser. Huvuddelen måste dock komma som avkastning på eget kapital som räntor, utdelningar eller vinst vid försäljning.

Svenska Försvarsutbildningsförbundet har gett stöd till medlemsaktiviteter som arrangerats av förbundets föreningar. Det är tre Soldatprov och ett antal föreläsningar.

Verksamhet

I Vintergatan 2020 deltog 80 skyttar (med fyra finska gäster) med gott resultat på en svår bana.

Vi rekryterar till Hemvärnet, främst hemvärnssjukvårdare och sedan 2019 även fältkockar. Under 2020 har covid-19 påverkat utbildningsplaneringen för den enskilde.

Medlemmar med sjukvårdsutbildning deltog i CoronaExpressen för att transportera personer med covid-19.

Verksamhet på statliga medel inkluderar vuxen- och ungdomsverksamhet. Totalt har vi hanterat uppdrag m m om 1 780 000 kr på statliga medel.

Verksamhetsuppdrag på statliga medel har omfattat 15 kurser, tillsammans 61 kursdagar och 270 elever. Åtta kurser blev inställda p g a pandemin.

Ungdomsverksamheten bedrivs i sex avdelningar i Stockholm och tre i Södermanland. Under 2020 har verksamheten gått på sparläga p g a pandemin, 15 000 timmar mot 44 500 timmar under 2019.

Då det inte skett någon samlad rekrytering under 2020, kan verksamheten påverkas negativt under kommande år p g a att vi "förlorar" minst en årskull.

Förbundets medlemmar har minskat med ca 500 till 2 400. Medlemskader är mer flyktig än tidigare och saknar ofta militär grundutbildning. Dock finns ett intresse för försvarsinformation och en genuin vilja att stödja samhället vid kriser.

Beslut

Stämman beslöt att datera upp förbundets stadgar i enlighet med normalstadgarna för Försvarsutbildarna. De nya stadgarna ska godkännas av Överstyrelsen.

Tunga Infanteriföreningens motion om inriktningen av Svenska Försvars-

Irma Palm

FOTO: PRIVAT

utbildningsförbundet föreslog: "att Försvarsutbildarna starkt prioriterar militär verksamhet – "väpnat försvar", inte "krisberedskap" eller "stöd till civila samhället". Motionen avslogs efter en längre diskussion.

Förbundsledning och styrelse för 2021 efter stämman och konstituerande sammanträde:

Förbundsordförande Lars-Olof Nilsson, vice förbundsordförande Mats Lekman.

Förbundsstyrelsen: ordförande Johan René, vice ordförande Olle Schylander, förbundssekreterare Irma Palm, förbundskassör (egna medel) Johan Sterner, kassör (statliga medel) Yvonne Hansen, utbildningsledare ungdom Mats Nilsson, ledamöterna Sten Aleman, Anne-Katherine Matsson, Fredrik Ehlinger, Per Karlsson, Erik Nelsson samt ersättarna Christoffer Hörnhagen, Bo Magnusson och Kalle Friman. Niklas Brodin har adjungerats till styrelsen som utbildningsledare vuxen.

Till revisorer utsågs Christer Rydén och Svante Nygren. ■

Vad händer på Gotland?

TEXT: JAN-ERIC ENGSTRÖM, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

FOTO: XR.STG / WIKIMEDIA COMMONS

Eftersom pandemin fortfarande styr vår vardag så har vi flyttat årsstämman till lördagen den 18 september, samma helg som Fårömarschen genomförs. Det finns möjlighet att delta i båda aktiviteterna, se inbjudan nedan.

Kursverksamheten är när detta skrivs inställd till 31 maj. Planen är att de inställda kurserna ska genomföras i september, således Grundläggande utbildning för frivilliga, GUF, 11-25 september och Sjukvårdsutbildning, GK 1, 16-25 september. Prognosen just nu är att våra sommarkurser ska kunna genomföras enligt plan. Förutom sjukvårdskurser planeras en fortsättningskurs Totalförsvar 7-13 augusti samt en utbildning för informatörer till våra nya medlemmar 6-8 augusti. Båda dessa kurser rekommenderar jag er att söka. Gå in på vår hemsida och läs mera om dessa.

Då det gäller våra civila kurser, För din säkerhet!, kommer vi att skicka ut ett medlemsbrev inför att de startar upp igen. Detta meddelar vår ansvarige Jens Werkander.

Vad händer på Fårö kursgård?

Vi har en del ombokningar från vår till höst beroende på rådande läge. Vi kommer i vår och under trivselseckan, om den går att genomföra, iordningställa kursgården för sommarens verksamhet, färdigställa vår nya tvättstuga och renovera fyra stugor.

Kursgården har i nuläget en bra beläggning under hela sommaren. Vi kommer under sommaren (V 27-V 32) att ha Stopet öppet huvuddelen av

tiden klockan 19.00-22.00. Försvarsutbildarna erbjuder sina medlemmar 25 % rabatt på boende vid Fårö Kursgård.

Observera att Fårö Kursgård är öppet för alla. Välkomna!

Inbjudan

Lördagen den 18 september kl 16.00 genomför vi årsstämman i Diger med efterföljande middag kl 19.00, möjligheter till gratis övernattnings finns, bokas vid anmälan enligt nedan.

Lördagen den 18 september med start kl 10.00 genomförs Fårömarschen. Denna är gratis för våra medlemmar och även eventuell övernattnings. Anmälan till platschefen på telefon 0498-22 41 33 alternativt på mail info@farokursgard.se senast en vecka innan.

Sommarhälsning

Tack styrelsen och övriga funktionärer för ett utomordentligt bra arbete. Tack platschefen för det fina arbete du och din personal gör. Tack alla försvarsutbildare som gör fina insatser.

En trevlig sommar tillönskar jag er alla!

Sätt in årsavgiften för 2021: 100 kr på bankgiro 890-9335

Adressförändringar m m till vår sekreterare Kjell Jakobsson.

Mobil: 070-666 00 62

Mail: kjell_jaken@hotmail.com

Om du meddelar via mail så får vi en aktuell mail-lista och kan på sikt spara porto för våra utskick.

Aktiviteter att notera

Gotlandsförbundet

1 april-30 okt	Fårö Kursgård hålls öppen
10-19 juli	Grundkurs 2, sjukvård, Fårö Kursgård
10-19 juli	Försvarsmedicin – gruppchef grundkurs, Fårö Kursgård
13-19 juli	CBRN, gruppchef, Fårö Kursgård
18-31 juli	FRO-kurser, Fårö Kursgård
24 juli	Styrelsemöte samt styrelsens sommarträff, Fårö Kursgård
4-13 aug	Grundkurs 1, sjukvård, Fårö Kursgård
6-8 aug	Intro/nya medlemmar, Kurs för informatörer, Fårö Kursgård
7-13 aug	Fortsättningskurs Totalförsvar vid Fårö Kursgård
V 32	Funktionärskurs, Målbild minst två från oss åker på denna kurs (allmän, utbildning, rekrytering, ungdom), Tylebäck
21 aug	Försvarsinformation vid B o, Göran Wahlqvist, Jens Werkander, Fårö Kursgård
ESO	För din säkerhet!, Korgmakargatan 40 Visby, Jens Werkander
ESO	För din säkerhet!, Hemsegården 17:30, Jens Werkander
11-25 sept	GU-F, Fårö Kursgård
16-25 sept	Grundkurs 1, sjukvård, Fårö Kursgård
18 sept	Fårömarschen 10.00 Årsstämma 16.00-18.00, Fårö Kursgård

Slagfjädern saluterar

Stockholm och Södermanland

Juli

03	Johansson Erling	ROSIS	70
07	Öberg Jan-Erik	ROSIS, Träng	80
09	Fjølner Håkan	Musikkåren	60
12	Lönnqvist Göran	ROSIS	80
12	Nauckhoff Per	ROSIS, Träng	80
16	Ridström Bo Gustaf	Tunga	80
17	Stenberg Carin	Södermanland	75
18	Bishwa Naumanen Lars	KavJ	50
20	Eckered Thomas	ROSIS, Tunga	80
26	Pollak Peter	St.Eriks	95
29	Hedlund Jan	Signal	85

Augusti

01	Mellqvist Stig	ROSIS	90
01	Lindvall Fredrik	ROSIS	50
07	Åkerblom Olof	Träng	85
07	Nilsson Lars-Olof	Träng	70
09	Hafström Gunnar	ROSIS	85
09	Johansson Bo	Träng	75
10	Albåge Anders	ROSIS	60
10	Tolf Gunnar	ROSIS	50
13	Andersson Göran	Hv/HBR, ROSIS, Tunga	60
16	Rösiö Edvard	Tunga	80
21	Kleman Carl Johan	ROSIS	75
27	Möller Leif	Signal	60
27	Wilson Fredrik	Träng	50
28	Harnesk Tommy	Hv/HBR	50

September

01	Höglund Pär	Södermanland	50
04	Eidvall Lia	Hv/HBR	60
05	Andersson Magnus	ROSIS	60
07	Siltberg Olle	Samhällsberedskap	60
09	Högberg Bernt	ROSIS	75
10	Grey Sarah	Skytte	50
11	Blom Bo	ROSIS	90
11	Schuster Niklas	KavJ	50
13	Falck Jan	Träng	90
15	Grabe Lennart	ROSIS	75
16	Appelin Lars	ROSIS	85
17	Borgman Christer	ROSIS	60
19	Wennberg Åsa	Träng	60
24	Sundberg Carl-Gerhard	ROSIS	90
27	Strand Royne	ROSIS	60
30	Quartieri Lido	Musikkåren	80

Gotlandsförbundet

Juli

13	Hilbert Karlqvist	Gotlandsförbundet	75
----	-------------------	-------------------	----

September

6	Ulf Jönsson	Gotlandsförbundet	80
11	Yngve Olsson	Gotlandsförbundet	75
24	Ulla Endre	Gotlandsförbundet	85

Än är det inte över!

Vänligen, fortsatt följ Folkhälsomyndighetens anvisningar. Håll avstånd och ta personligt ansvar!

SLFK 80 år

Stockholms Läns Förbund för Krisberedskap (SLFK) grundades den 7 maj 1941, mitt under brinnande krig och med kriget som orsak och motiv. Från början var en av huvudpunkterna att tillsammans med föregångaren till Folk och Försvar ordna Försvarets dag med syfte att stärka försvarsviljan. Inriktningen har därefter följt olika spår till dagens organisation med huvudsyfte att utgöra ett samverkansforum för krishantering mellan frivilligrörelsen, läns- och regionstyrelserna, kommunerna och näringslivet. Det är en hög ambition, helt beroende av de ideella krafter, som utgör förbundet.

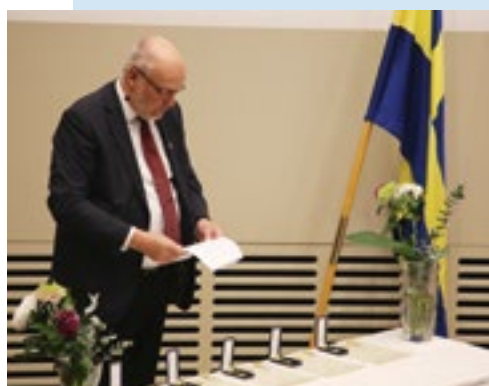
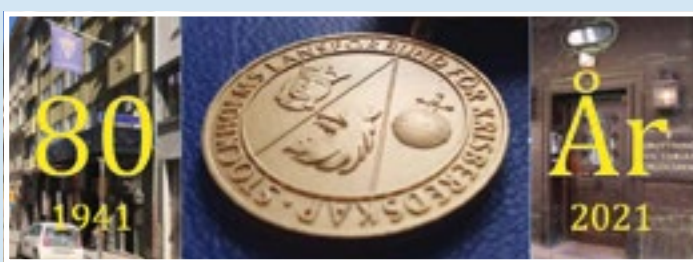
Det är inte för mycket sagt att omvärldsläget och försvarsbeslutet 2020 utgör ett startskott för en vitalisering av förbundet och dess verksamhet. Det sätt att hantera konflikter som vi sett prov på under senare år, t ex Georgien, Krim och Ukraina, Salisbury, Åland, Armenien och Syrien, visar att öppna militära operationer eller dolda, psykologiska operationer, giftmord och cyberoperationer, allt används i en mix som bestäms av läge, omständigheter och syfte. En i grunden fredlig nation kan inte sitta still och vänta på vad fienden tar sig för. Vi måste samverka, samla kunskap och öva över

myndighets- och organisationsgränser för att kunna vidta de försvarsåtgärder som ytterst bestäms av vad angriparen tar initiativ till.

80-årsjubileet var så storslaget det kan bli i coronatider. Förbundsordföranden, överste Lars-Olof Nilsson, hälsade välkommen, landshövdingen delade ut guldmedaljer och syster- och medlemsorganisationer gratulerade. Försvarsministern och den finske försvarsattachén talade om det intensifierade samarbetet mellan Sverige och Finland. Inte minst betonade försvarsministern det ironiska i att Sverige i dessa sammanhang idag har mycket att lära av Finland, som behållit de strukturer, som de för ca femtio år sedan kopierade från det dåvarande Sverige. Hela festligheten utsändes på Youtube och har setts av många hundra människor, mycket fler än vad som hade kunnat rymmas i Sverigesalen på Försvarshögskolan, där ceremonin hölls med krishantering som regissör och begränsande faktor.

SLFK behövs, samverkan behövs, menade styrelseordföranden, Ina Ununger, i sitt avslutningsanförande, vare sig det gäller krig, torka, skogsbrand eller pandemi.

TEXT: JOHAN RENÉ

Övre raden: SLFK:s förtjänstmedalj i guld delades ut av landshövding Sven-Erik Österberg. / Peter Hultqvist, försvarsminister. FOTO: RICHARD NYSTRÖM.
Nedre raden: Landshövdingen talar till medaljörerna. / Fem stolta guldmedaljörer. / Peter Hultqvist tittar i SLFK:s jubileumsbok, Lars-Olof Nilsson assisterar, finske försvarsattachén Salonen och Johan René i samspråk och Ina Ununger supportar. FOTO: BJARNE BJURSTRÖM